

ప్రకృతి నిష్ఠంగా రావాల్సిన కారూప్రవేశనకబడినట్లుతన్నాయి. వాతావరణంలో సంభవిస్తున్న అసహ్యమృత్యువాయి సామాన్య దీని బెండెలెత్తిస్తున్నాయి. నిన్నుమొన్నటివరకు చలిలో వణికిన ప్రజలు, ఒక్కసారిగా పెరుగుతున్న ఉష్ణం మూసి అందోళ్ళ చెందు తన్నున్నాయి. ఈదాది ప్రాచీనలోక శీతకాలం తన ప్రధావాన్ని కోల్పోయి, ఫిబ్రవరి నుండి వేసవి వాయులు మొదలయ్యాయి.గత 11 ఏళ్లుగా దేశంలో ఉష్ణోగ్రతలు వరుసగా రికార్డునాల్లో నమోదవుతుండటం వాతావరణ మార్పుల తీవ్రతకు అద్దం పడుతోంది. వసనికీ మహావేసుమండ్రంలో ఏర్పడినఎలరీనో ప్రధానం వాతావరణాన్ని ప్రభులరవాల్సి ఉన్నప్పటికీ, గ్లోబల్ వార్మింగ్ ఈ ప్రధావాన్ని పూర్తిగా అదిగమిలిచింది. నుముద్రపు ఉష్ణోగ్రతలు కూడా ఈ నెలకుగాను ప్రపంచవ్యాప్తంగా 10వడ అత్యంతవేడిగా నమోదయ్యాయి. ఫలితంగా ఫిబ్రవరిలోనే ఎండవర్షత పెరిగి, అనేక రాష్ట్రాల్లో ఉష్ణోగ్రతలు సాధారణంకంటే 5వడ 7.6గ్రీలు ఎక్కువగా నమోదయ్యాయి. వర్షపాతం విషయానికీ వస్తే, ఫిబ్రవరిలో ఏపంగా 81శాతం లోటు నమోదయ్యింది. కేవలం ఎండ మృతవేసుకొందా, గాలిలో తేమశాతం పెరగడంతో వేసవిలోబెండెలెత్తి సన్యాలులు పెరుగుతున్నాయి. సాధారణంగా గాలివాడిగా ఉన్నప్పటికీ ఎండను తట్టుకోవచ్చు.కానీ, తేమపెరిగితే చెమట ద్వారా శరీరం వల్లబడే శక్తిని కోల్పోతుంది. దీనివల్ల వడదెబ్బ, తీవ్రమైన దీప్తాడ్రెషన్ వంటి సమస్యలు తలెత్తుతాయి. ముఖ్యంగా మంబై వంటి అల్పప్రాంత నగరాలకు ఈ ప్రధానం ఎక్కువగా ఉంది. మాల్షి ప్రాచరభంలోనే మంబైలో 40 గ్రీలు ఉష్ణోగ్రత నమోదు కావడం దీని నిరర్ధనం. ఇప్పుడది 45 గ్రీలు దాటి నమోదవుతున్నాయి. వర్షావరణం వరకు పెరగడం వల్ల ఇప్పటికైనా అటువత్తం కావడోతే, భావికాలాలకు ముందంతన్న భూమిని కానుకగా ఇవాల్సి వస్తుంది.

నిప్పుల కొలిమిలా తెలుగు రాష్ట్రాలు

లోనికే ప్రభావం వుట్టే కానీ ఏపూరి వేసవిలో రికార్డు స్థాయి ఎక్స్‌క్యూటివ్‌లు నమోదువుతున్నారు. స్పార్తాశణగా మే నెల లోనే గరిష్ఠ క్షిప్రగతలు నమోదువుతాయి. కానీ ఈ సారి ఏప్రిల్ లోనే ఎండలు ముదిరాయి. ఇండియన్ అత్యధిక క్షిప్రగతలు రాజస్థాన్ థాల్ హారి ప్రాంతంలో నమోదువుతుంటాయి. జిల్లాపై 50 డిగ్రీల కంటే పైగా ఉంటాయి. 2024లో డిశ్చిలోని మంగోవీష్వార్లో 52.3 డిగ్రీల నెల్లీయన్ క్షిప్రగత రికార్డున్నట్లు వార్తలు వచ్చాయి. రాజస్థాన్‌లోని ఫలోలోని 19 మే 2016న 51 డిగ్రీల క్షిప్రగత అత్యధిక రికార్డుగా వరిగి శింపబడుతోంది. అయితే కానీ రికార్డును ఈసారి తెలంగాణ రాష్ట్రాలు బద్వలుకడతాయా అనే స్థాయిలో టెంపరేచర్లు అమోదువుతున్నాయి. ఎండలు, వడోలులు విషయంలో ఆంధ్రప్రదేశ్, తెలంగాణలు పోటీ పడుతున్నాయి. కానీ రెండు రాష్ట్రాల్లో రికార్డు స్థాయిలో క్షిప్రగతలు నమోదువుతున్నాయి. ఒకటోలుకు మించి మరోతేలు అత్యధిక క్షిప్రగతలు నమోదువుతున్నాయి. దేశంలో ఎండల తీవ్రత వర్షాల వల్ల 44 డిగ్రీల నుండి 45 డిగ్రీలకు పైగా క్షిప్రగతలు నమోదువుతున్నాయి. మువ్వారావులలో ఆరోలా, కర్ణాటకలోని కలబురిగి ప్రాంతాల్లో 44 డిగ్రీల గరిష్ఠ క్షిప్రగతలు నమోదుయ్యాయి. తెలంగాణ, ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రాల్లో భానుడు తీవ్రపడడం దాల్చుతున్నాడు. రెండు రాష్ట్రాల్లో రికార్డు స్థాయిలో క్షిప్రగతలు నమోదువుతున్నాయి. 45 డిగ్రీల వరకు గరిష్ఠ క్షిప్రగతలు నమోదువుతుంటుంటే ప్రజలు అల్లాడిపోతున్నారు. ఎండ వేడితో పాలు పడగాల్చులు, కుక్కల్తోత తో జనాలు భయపడిపోతున్నారు. రానున్న కర్షి రోజుల్లో క్షిప్రగతలు మరింత పెరిగితే అవకాశం ఉన్నది వాతావరణశాస్త్రా హ్వానునిగింది. ఇప్పటికే ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోని కడప జిల్లా ఒండిమిట్టల్లో 45 డిగ్రీలు, నంద్యాల జిల్లా సహజాపూర్లో 44.2 డిగ్రీలు, తిరుపతి జిల్లా పరమయ్యపాతంలో 43.8 డిగ్రీలు వంటి గరిష్ఠ క్షిప్రగతలు నమోదుయ్యాయి. రానున్న రోజుల్లో గరిష్ఠ క్షిప్రగతలు 45 డిగ్రీల నుండి 48 డిగ్రీల వరకు పెరిగి అవకాశం ఉందిన, ప్రజలు వదలిబట్టే పట్ల అమోదువుతగా ఉండాలని వాతావరణ శాస్త్రా హ్వానునిగింది. ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోని నంద్యాల జిల్లా

సిపావ్ వి వి రఘుబాబు

నంజామలలో అత్యధికంగా ఉన్నగ్రాత రికార్డువగా, 200కు పైగా మండలాల్లో 43 డిగ్రీలకు పైగా ఎండలు మండుతున్నాయి. రాజ్ కోవి రోజుల్లో 46మండలాల్లో తీవ్ర వడగాలులు వీచే అవకాశం ఉంది. ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని శ్రీకాకుళం, విజయ నగరం, పోలవరం, అల్లూరి సీతారామరాజు, పార్వతీపురం మున్నగు జిల్లాల్లోని 301 మండలాల్లో తీవ్ర వడగాలులు

మీపూరును హెచ్చురికలు జారీ చేసింది. ఇక 55 మందికల్లాల్లో సాధారణ ఉద్యోగాలు ఉద్యోగాలు లభించాయి. తొలిసారి, ఇక మల్లాపూరు, మహల్లు, మహల్లుపూరు, నెల్లూరు, తిరువేలపేట, పాపిశేట్టపూరు మున్నగు జిల్లాల్లో 43 నుంచి 45 డిగ్రీల సెల్సియస్ వరకు ఉష్ణోగ్రతలు నమోదవుతాయని తాజాగా ఆధిరూపాలు హెచ్చురికలు చేశారు. ఇక తెలంగాణలో అందరినీ పంపిణీచేయటాన్ని, హైదరాబాద్ నుంచి రాష్ట్రంలోని పలునగరాల్లో గణపతి ఉష్ణోగ్రతలు 43 నుంచి 44 డిగ్రీల మధ్య నమోదవుతాయని, ఉష్ణోగ్రతలు పంపిణీ జిల్లాల్లో 44 డిగ్రీలు వరకు ఉన్న తానునూరుల్లో 43.5 డిగ్రీలు, నిజామాబాద్ జిల్లా భీమ్నగర్లో 43.5 డిగ్రీలు నమోదవుతాయని, ఇక రాజ్ గిరి రోడ్డులో ఈ ఉష్ణోగ్రతలు మరింత పెరిగి అవతూతం ఉందిగా కొన్ని జిల్లాల్లో ప్రస్తుత ఉష్ణోగ్రతల కంటే 2.3 డిగ్రీలు పెరిగి అవతూతం ఉందని వాతావరణ శాస్త్ర శాస్త్రం చెబింది. ఈ నేపథ్యంలో వివిధ జిల్లాలు ఆరింటి జిల్లాల్లో చేయబడింది. ఎంబల తీవ్రత పంపం గానగడంలో జిల్లాల్లో పదాలులు

సమాచారయ్యాయి. మల్లారజిరిగి (మేడిపల్లి), దుంపరెడ్డి (గండిమైసనపల్లి, జామపర్తి), సంగారెడ్డి (వేమూరూర్, వచ్చిల్లి), నిర్మలపురం, జినాపూర్, అమేనపల్లి, సిద్దిపేట (అన్నయ్యపేట, సిద్దిపేట గ్రామీణం, అన్నసీ), రంగారెడ్డి (కందుకూరు, యానూర్, గండిపేట, బాదాచి), కామారెడ్డి (పాల్వంచెరు,రేపాపేట), నల్గొండ (దేవరసర్పంచి, అడవి పేటలపల్లి, చింతపల్లి), మెదక్ (కుర్తూరం, చేరంపేట), నిజామాబాద్ (జాల్గొండ, ముస్తగల్లి, జిల్లాల్లో పోలీస్ వేన్స్ సమాచారయ్యాయి. తెలంగాణ రాష్ట్రంలోని అధికారికంగా జగిత్యాలకు జిల్లా ధర్మస్థలి మంజులంలో 44.4 డిగ్రీల సెల్సియస్ గరిష్ఠఉష్ణోగ్రత సమాచారయ్యింది. ఈమండలాల్లో ఇంతవరకు ఇదే రికార్డు స్థాయిలో సమాచారకాపదసమాచారయ్యింది. మరో 9 జిల్లాల్లో నల్గొండ, కుమమరంబీం అనిపాబాద్, ముందరాల్లు, అల్లంపేట, చిల్లర్ల, నిజామాబాద్, కామారెడ్డి, కరీంనగర్, సిద్దిపేటలో 44 డిగ్రీల సెల్సియస్ దాటింది. 8 జిల్లాల్లో 43 నుంచి 43.8 డిగ్రీల మధ్య 11 జిల్లాల్లో 42 నుంచి 42.9 మధ్య, 4 జిల్లాల్లో 41.541.8 మధ్య ఉష్ణోగ్రతల సమాచారయ్యాయి. దీంతో తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అప్రమత్తమై ముందస్తు జాగ్రత్త వర్తక చేపట్టింది. ఈవేరకు జిల్లాకలెక్టర్ల వ్యవస్థ వర్తకాలను జారీచేసారు. జిల్లా కలెక్టర్లను నోడల్ అఫీసర్లుగా నియమిస్తూ రాష్ట్ర విపత్తు నిర్వహణ శాఖ స్పెషల్ డివిజన్ సెక్రటరీ ఎం.దానకేశ్వర్ అదే శాఖ జారీచేశారు. అధిక ఉష్ణోగ్రతల సమాచారయ్యే ప్రాంతాల ను ముందుగానే గుర్తింపి వైద్య, రెసిస్టెన్స్, మంచాయితీరాజ్, పురపాలక, సరఫరాకల, మిషన్ భోగిరథ, అగ్నిమాపక,త్యాగక్రతదితర శాఖల అధికారులతో ఉపకరణాల పర్యాల చేపట్టాలని నిర్దేశించి ఉత్తర్వులు జారీ చేశారు. ఐదు చోట్లగా డ్రాంగు తున్న ఉష్ణోగ్రతలకు ఉమ్మడి ఖమ్మం, నిజామాబాద్,వరంగల్, నల్గొండ జిల్లాల్లో మద్యాలంత, నంబంపల్లి రంగుతలతో 10 నుండిపైగా మృత్యుకాలక వర్షాల్లో 60 శాతం ఉష్ణోగ్రత అధిక ఉష్ణోగ్రతల సమాచారయ్యేందుకు అవకాశాలున్నాయని వాతావరణ శాఖ వాస్తవంబింది. ఉదయం 11 నుంచి మధ్యాహ్నం 3.30వరకు టాపీవేన్స్ వీడ్ అవకాశాలున్నాయి. ఈ టాపీ వేన్స్ సమాచార ప్రాంతాలను రెడ్ అలెర్ట్ జోన్లుగా

పరిగణించాలని నిర్ణయించారు. ఈ ప్రాంతాల్లో తగిన జాగ్రత్తలు తీసుకునేవిధంగా ప్రభుత్వ శాఖలు దృష్టిపెట్టకలిగించాలన్నీ ఉంటాయి. ప్రధానంగా వాతావలను వివేచించి కుదిరితాయి. లేదా తరగతులను రద్దు చేయడం ఉత్తమం. విద్యార్థులు సమయూహినీ నీళ్లు తాగినా విద్యార్థులందరూ నీటి గంటలు కొట్టాలి. ఆటనలో పాల్గొనకుండా పంపిణీ, చల్లదనం విషయంలో చర్చలు తీసుకునేవిధంగా విద్యాశాఖను అభివృద్ధి చేయాలి. వివత్తుల నిర్వహణాజాబ్ కలెక్షన్లను ఆదోనించింది. దీంతోపాటు పను చర్చలను సూచించింది. పలువురికి కూలీలకి స్థలాలును ఏర్పాటు చేయాలి. బస్సార్థుల, రైల్వే ప్రాంతాల్లో పడ్డను నిర్మించాలి. వడగాలుల ముప్పున్న ప్రాంతాలు, ఆర్థిక ఉబ్బిగగత సమోదయ్యే పోట్ల వలెవే ఏర్పాటు (మంసీన్గ్), మత్తగ పంపిణీని చేపట్టాలి. వడగాలులకు నిలబడిందిని కేసులు హక్కునీలలో నమోదై ఉంటాయి. నీ వెంటనే సమూహాల జవాబులి, జాతకు లకు ఐన్ఫార్మి, కూలర్లు, ఏసీలు ఏర్పాటు చేసి ఉపయోగం కల్పించాలి.ఎందవేత కాల్పు కులు విశ్రాంతి తీసుకునేలా చర్చలు చేపట్టాలి. భవన నిర్మాణాలు,ఇతర విద్యార్థుల ప్రాంతాల్లో పచ్చని నీళ్లు, నీడప్రాంతాలను ఏర్పాటు చేయాలి.పుచ్చలు, జాతించులు, గట్టుజలు, వినూర్లు హాపెన్సేన్ జారినవడే ప్రమవం ఉన్నందున స్త్రీ,శిశు సంక్షేమ, వైద్య శాఖలు ముందస్తు చర్చలు తీసుకుంటూని వివత్తు నిర్వహణాజా అభివృద్ధి చేసింది. ఇదే సమయంలో తెలంగాణ జిల్లాలకుద్దాల పైన అల్పర్థి జారీఅయ్యాయి. దక్షిణ తెలంగాణలోనిజిల్లాలన్నీ వర్ష భద్రాపం పుష్కలగా ఉండనుంది. జిగ్గనంగా గుడ్డాల, వనసర్పి, నాగగి కర్మూర్, నల్గొండ,రంగారెడ్డి జిల్లాల్లో ఆకురడ్డబాధకుముఖ, మెరు పులు, గంటకు 30 నుంచి 40 కిలోమీటర్ల వేగంలో వీవే ఈదురు గాలులలో ఈదిన వర్షాలు కరసిన అహంకార శాఖ. ఈజిల్లాలను వాతావలన శాఖ ఎన్టీఆర్ జారీచేసింది. రానున్న రోజులలో రోజులు పాటు అత్యధిక స్పీయంలో ఉబ్బిగగతలు పెరిగి అతావమంపైని పైన రాకాదీ వాతావలనశాఖ స్పష్టం చేసింది.19వ తేదీన ఉమ్మాయి, మెదక్, జగిత్యాల, ములుగు, కామారెడ్డి, భద్రాద్రికోటగూడెం, భూపాలవల్లి జిల్లాల్లో వర్షాలు పడనుండగా 20న నిజామాబాద్, నంగారెడ్డి, మెదక్, వికారాబాద్, కరీంనగర్ జిల్లాల్లో వర్షాలు పడతాయని అంచనా చేసింది. మత్తగంగా ఈ ఏడాది రోహితీ శక్తి రాకుండానే భానుడి నిప్పుల వర్షానినీ ప్రజలు బెంబేలెత్తి పోతున్నారు. ▲

అన్నయ్య కల మొత్తానికి ఫలితింది. మూడున్నర దశాబ్దాల క్రితం జరిగిన ఒక పరాభవం... ఎట్టకేలకు అధికార పీఠాన్ని అందించింది. బిజెపి ఎంత వ్యూహభక్తుకాగా తన 'సప్రాబ్ధు' ను అందరింపై నీలించింది. ఒకప్పుడు బీహార్ అసాగిన గుర్తు? పేరు లాలూయే ఆయన హవా పాటిన కాలంలో బిజెపి ఎన్నో ఎదురు దెబ్బలు తింది. 1990 ఒక్టోబర్లో అధ్వానీ రథయాత్రతో దేశమంతా సంబలనం సృష్టిస్తున్నప్పుడు ఆ యాత్రను అడ్డుకోవడానికి లాలూ బలాన్ని ఆరెస్టుచు ఆడించి అంత సామర్థ్యాన్ని సృష్టిస్తుంది. అది మొదలు బీహార్ లో పట్టు పెంచుకోవడానికి ఎన్ని ప్రయత్నాలు చేయారో అన్ని చేసింది బిజెపి. స్థాన బలార్ని క్రమంగా పెంచుకుంటూ వచ్చింది. తలచిన నిశ్చిత జైదీయంతో పాత్ర కడుపుట్టేపడం ద్వారా వేళ్లను మర్చించి బిజెపి ఇప్పుడు ఎవరగా ముఖ్యమంత్రిని ఓటున కైవసం చేసుకొంది. అవార్గ్ గాక రాజకాల కావచ్చు, రేక జతరత ప్రయోజనాలు కావచ్చు. నిశ్చిత నింప పది తల్వజింప వచ్చింది. నిర్ణయించడం బిజెపి జాగ తలని దాచింది. ఆ నిర్ణయం అయిన పవ్లగ్గరకా తీసుకున్నదా, రేక ఒత్తిడులకు తలగ్గరా అన్నవేనో పేరే విషయం. ఇప్పుడే ఆయన ఓ పదిసార్లు ముఖ్యమంత్రిగా పూర్వబం చేయారు. అనేక సార్లు రాజీనామాలు చేసి పొత్తులు మార్చారు, అధికారం కొనసాగించారు. ఎన్నోసార్లు మార్చినా అధికారం హుం జారకుండాగ్రహిత పడ్డారు. అందుకు యోగ అనుసరించే వ్యూహాలు లాలూ పటిత ప్రత్యర్థులను సైతం ఆక్రమ్యపరిచేవి. తన అధికారం నిలుపుకోవటం, బిజెపిలో పొత్తుతో ఆ పార్టీ బలపడవటానికి కూడా ఆయన దారులు చేశారు. ఇప్పుడు పూర్తిగా అధికారార్థిని అప్పగించి తాను రాజ్యనభతో 'పవగరం' ప్రదర్శించుకొనివెళ్ళారు. అధ్వానీని అపమానం తర్వాత నుంచి బిజెపి వారి జాగ్రత్తగా అడుగులు వేస్తూ క్రమంగా రాష్ట్రమంతా తన బలాన్ని పెంచుకొంది. పార్టీ గత మూడున్నర దశాబ్దాలలో పెంచుకొన్న ఓట్ల శాతం పన్ను కల విషయం అర్థమవుతుంది. 1990లో కేవలం 11శాతం ఉన్న ఓట్లు 2025 నాటికి 20 శాతానికి పెరిగాయింది చిన్నపిల్లల పాట. 2015లో 24 శాతం ధాకా కూడా పెరిగింది.

‘కమలం’ కమతం!

ఎ.వి.వి పసాద్

పాత కాలం మేరకగ్గి, మల్లీ పెరిగాయి. 2020 లో ఓక్స19కాలానికి తగ్గి వచ్చి 2021 మే 74కు చేరాయి. సహారో బిజెపి చరిత్రలో ఐదో కీలక పదావధిం. మంగలా లాలూ ఆర్డీ బలహీనపడడం బిజెపి రిద్దిన బాగా పెంచేది. తన బుధావధిం (14, ప్రిటీ) ముఖ్యమంత్రిగా అధికారంలోకి వచ్చిన ప్రూట్ వొద్ద కూడా ఆవిహారో ఆర్డీ దీనిని జీజీమం జీవితం ఆరంభించారు. తర్వాతనినిబిమ్మ నాయకత్వంలోని జెడి నాయరో, ఆ తర్వాత బిజెపిలోకి వలన డాబు పట్టారు. ఈ మధ్యలో పట్టారు. ఆయన ఏ పార్టీలో ఉన్నా కీలకమైన పదవిలోనే కొనసాగడం గమనించవలసిం అంతం. ఆర్డీ దీనిని సీంలలో మంత్రిగా ఉన్న ఆయన నిబిమ్మ పదవన చేరాక దివ్యారో నీ సీం అయ్యారు. 2014 లో

సమ్రాట్ చౌధరి

జిహ్వలోకి వచ్చిన తర్వాత కొంత కాలానికి ప్యాన్
ఆధ్వర్య ద్వారాతా ముగ్గురు సైకిలంపై వరకు తిప్పు
లించి మెముల వచ్చారు. బీదర్లో రాజశేఖర్ చెందిన
లమైన కుప్పావం సామాజిక వర్గానికి చెందిన
లరు కావడం. తండ్రి, తల్లి కూడా వట్టు ఉన్న
జాగీరు నేతలుకావడం తేలికగానే వలుముట్టు
లనారు. రూపాలవల తర్వాత ఓబిసెస్ వల
లపావల వలపావల బలమైన సామాజిక వర్గ కావడం
ల. ఆ వర్గం నేకం గావలముగ బిజెపి తగిన
లనావలం ఇవ్వడమే గాక ఆ తర్వాతనే సానానా
లందించంది. కానీ నుండరాల్సిన నిజమే పూర్తి
ల విధిదించిన నుటూట్లు ఆయనను ముఖ్యమంత్రి
లగ నుంచి దింపకూడా తాను ధరించిన తల
లకూ తుమ్మలూ శుభం కుడా చేశారు.

యితే 2024 జూలైలో బిజెపితో జేడియు
రాత్తు కుదుర్చుకోవడం, ఆ తర్వాత ఎన్నియే
రాటమి రాష్ట్రంలో అధికారంలోకి రావడంతో

శుభ ఓట్లను తీసి గట్టుమీద పెట్టి సీటితోనే వేరులు కలిపారు. కూటమి ప్రభుత్వంపై గౌరవం వేసేటట్లుగా చెప్పి అదేపాగాన అలాపడ్డారే తీసేశారు. గతసంవత్సరం కూటమి ప్రభుత్వం ఏర్పడిన తర్వాత బిజెపి నాయకత్వంలో ప్రభుత్వం ఏర్పడటంతోనే, న ప్రమాణ్య సినిం అలాగూనే అంజా థావింవారు. ఆ ఎన్నికల్లో బిజెపికి 29 శాతం ఓట్లతో 74 సీట్లు రాగా, జెడియూకి 15 శాతం ఓట్లతో 43 సీట్లు మాత్రమే వచ్చాయి. అయితే వ్యూహంలో భాగం కావచ్చు, సీటికి నాయకత్వంలోనే ప్రభుత్వం ఏర్పడింది. రెండున్నరేళ్ల తర్వాత సీటికి చెందిన సమూహం ఇవసానా జమ్మోనా వారిగా అప్పట్లో విడిపిందింది. అయితే ఈలోకి బిజెపి వ్యూహం మారింది. జెడియూ వ్యూహం మారాం తో కానీ సీటికి రాష్ట్ర సభకు దారి మార్చుకోవడం, వెంటనే న ప్రమాణ్య ఆ స్థానంలోకి రావడం జరిగిపోయాయి. మూడేళ్ల క్రితం ఎవరు తనకు మళ్లీతరంగా నవసేకారే, సీట్లోపట్టిన సీటికి ముఖ్యమంత్రి సీటుకు ప్రత్యేకి దించడం అనేకీకర వరకానా. రాజకీయాల్లో ఎప్పుడు ఎవరి ఎటువంటి పావులు కనుపించినా చెప్పలేమనడం తోడే తాతా ఉదాహరణ. ఈ మొత్తం ఉదంతంలో సీటికి కుమారుడు నాంతో కలబడబోవడమే ఆశ్చర్యం కలిగితే అంతం. తండ్రిరాజ్యం రాజకీయాల నుంచి తప్పుకోసన్నా దారే వార్తలు వ్యాపించిన తర్వాత సీటికి మలా త్తూగా జెడియూ తీర్పుం వుచ్చుకున్నారు. సీటికి తర్వాత ఏర్పడి బిజెపి ప్రభుత్వంలో నాంతో కలబడిన సీటి నుంచి వదిలించగలనే ప్రచారం కూడా జరిగింది. అయితే న ప్రమాణ్య కొలువైన సీటికి నాంతో అలాంటి పదవి లభించలేదు. దీనిని నిజాత్తు హస్తే సీటికి వ్యూహం కాంతోవరే వలించిందేమో! అనిపిస్తుంది. సీటికి ఇక రాష్ట్ర రాజకీయాలలో తనకూ పాతకూ పాతకూ నాంతో అలాంటి తరచుంం కుమంం నాంతోవరే వలించిందేమో! అనిపిస్తుంది. సీటికి ఇక రాష్ట్ర రాజకీయాలలో తనకూ పాతకూ నాంతో అలాంటి తరచుంం కుమంం నాంతోవరే వలించిందేమో! అనిపిస్తుంది. సీటికి ఇక రాష్ట్ర రాజకీయాలలో తనకూ పాతకూ నాంతో అలాంటి తరచుంం కుమంం నాంతోవరే వలించిందేమో! అనిపిస్తుంది.

విరోపాలోని చిన్నదేవంగా ఉన్న
విహంగగెరిలో జరిగిన సాంస్కృతిక
ఎన్నికల్లో దశాబ్దాలపాటు పాలించిన
విక్టర్ ఓస్మాన్ పాలనకు తెరపడింది.
టిసా పార్టీ నేత పీటర్ మాగ్యూర్

[illegible]

ఏకపక్ష పాలనకు చరమగీతం!

గర్బి వెర్షన్

పించేపట్టులా పరిణమించింది. ఏకపక్ష నిర్ణయాలతో, ఏకస్వామ్యపాలన విధించగా పోయే నేతలను ఇప్పుడు టిటుని టిటుని ఒక గణపాఠం కనిపిస్తోంది. దశాబ్దకాలంగా హంగేరి రాజకీయ వ్యవస్థను సమూహంగా మార్చినట్ల టిటుని మొత్తం తన గుప్పిట్లోకి తీసుకున్నారా. రాను రాను టిటుని అంతానే తనకే సామ్రాజ్యకారాలు నంపేమించేవిధంగా వ్యవహరించారు. చివరకు

పీటర్ మాగ్వార్

[illegible]

మాయారంలో పాశ్చాత్యదేశాలపైవే ఎక్కువ మొగ్గు ముఖించారు. అలాగే ఉత్తరమైనా రాజకీయ మద్దతుపట్ల కూడా కొంత విమోఖంగానే కొనసాగారు. తన ఎన్నికలప్రచారంలో కూడా అదేవిధానం కొనసాగించారు. యూరేపియన్ యూనియన్ తో ఉన్నకొత్తమిడి తలపెట్టాలన్న పరిష్కారంకోసమే, ఆక్రియన్పై తన వైఖరిని స్పష్టపరచేయడం మనస్ఫూర్షత తనవైఖరిని కూడా స్పష్టం చేయడంతోపాటు ఎన్నికల్లో కూడా స్పష్టరథం పట్టారు. రష్యానుండి ఇంధన దిగుమతిపైనే ఆధారపడతామని, రష్యానాయితో పాకీ స్టూక్లి యరగోజెక్టుకు రెండింటినీ పూర్తిచేయడం, రక్షణ రంగంలో నిరుపలక్షం వంటివి కొంత మార్గాగనే సహాయగానే ఉంటుందని చెప్పవచ్చు. మధ్య యూరోపిలోని ఐరోపాదేశంగా ఉన్న హంగరీకి ఉత్తరాన ఉన్నదానూ, ఈశాన్యంపైవు ఉక్రియన్, తూర్పు పైవు రోమేనియా, దక్షిణాన స్లివియా, మానవులతో క్రోమేషియా, స్లోవేషియా, పశ్చిమాన ఆస్ట్రియాలున్నాయి. కోటి మంది కూడా జనాభారేని ఈదేశంలో కేవలం 9.5 మిలియన్లు మంది మాత్రమే ఉన్నారు. అత్యధికంగా హంగరీ యునైటెడ్ అంబర్వర్షుకున్న ఈదేశంలో జీడిగిరి కూడ ఏదాది అంబర్వర్షుకున్నా 247.76 బిలియన్ డాలర్లుగా ఉన్నాయి. తనసరి ఆదాయం కూడా అత్యధికంగానే ఉంది. ప్రపంచదేశాల్లో 50వ ర్యాంకుతో ఉన్న ఈదేశంలో తనసరి ఆదాయం 25,920 డాలర్లుగా ఉంది. ఐరోపాకూటమిలోనే సుసంపన్న దేశంగా ఉన్న హంగరీ ఇరుగు పొరుగుననే ఉన్న ఏదేదేశాతోనే కష్టంబంధాలు పడినప్పటికీ మేనుకోవడంతోపాటు దేశీయఅకరుజ్ఞుని పరమిలు నిరవధితం ప్రధానమైనంతో కత్త నాయకత్వంలో ఉన్నది. అన్నిటికంటే ముఖ్యంగా హంగరీ లో అబిసిలి ప్రజానాయకత్వంపైవన్నకు స్వయం ప్రతినిధితోపాటు అత్యధికా సుసంపన్నం చేసుకోవాలని అవసరం కత్తనాయకుడు మార్గ్యోభజ సుందాలపై ఉన్నాయి. హంగరీసార్వభౌమత్వాన్ని చెక్కుచెదపడకుండాసరికొద్దించుకోవడం కూడా అత్యధిక బిస్నా పార్టీకి తక్షణ కర్తవ్యం అని ప్రత్యేకంగా చెప్పాలనే పనిలేదు. ▲

పట్టే సంస్కృతి కనుమరుగవుతుందా!

నిమిషి సహజ జీవనం నుంచి ఏకాంత ఆధునికత వరకు తెలుగు భాష.. ఒకప్పుడు అది కేవలం మానస ప్రకటన అని జీవించే సంస్కృతి, ఉపరి తీసుకునే ప్రవృత్తి, ఆసు బాధాలతో నడిచే సజీవ ప్రపంచం. ఉదయం సూర్య కిరణాలు సుదీప్నగా తాకుతుంటే, గేలెల మేకుల వై అడ్రాసు శబ్దం, కోళ్ళ కాతలతో మేల్కొనే ఇళ్ళు, ఎడ్లబంతు ప్రకటన వెచ్చుకుంటూ ఉరికూత ఉరి దారుల్లో మినింటో పోటీ జడ్జిల్లు.. ఇవన్నీ కలిసి ఒక సహజ నంగితంగా ప్ర రోజును ఆందించేవారు. పెరట్లో పిల్లలు ఆడుతున్న నవ్వులు పెద్దలు వెచ్చి ఆరించే కాయోని వెచ్చివున్న ఆకులు, ఆకుల ఆ పప్పులు, గాలిలో తేలే పంటలు వానను ఇవన్నీ కలిపి నీలవృత్తి పల్లె జీవితం ఒక మధురమైన గీతంగా ఉండేవారు. ఆ పల్లె ప్రతి మనిషి ఒకరికొకరు తోడుగా ఉండేవారు. ప్రతి ఉదయం మరొక ఇంటికి దగ్గరగా ఉండేది ప్రతి జీవి ప్రతి వైష్ణు.. పంట ఒక అనుబంధంతో జీవించేది. పశువులు కేసం అ తాయి. అవి కులుకున నవ్వులు. పంటలు వేరువేరు ఇతర కాదు, జీవనాధారం. పంటగులు కేసం చేపకలు కాదు, మనసులను కలిపే బాధాలు. ఆ జీవన విధానంలో ఒంట తనం అనే మాట లేదు. కానీ కాలం మారింది. అదే పన్నెండు నిశ్చయంగా మారిపోయింది. ఎడ్లబంతు శబ్దం తగ్గి ఇచ్చింది. పశువుల ఆరువులు అరుచెంది, పెరట్లో నవ్వుల కంటే యంగ్లగా గర్జన మక్కువైంది. నిమిషి జీవనం ప్రవృత్తిగా మళ్ళీ కనీసం ఒకప్పుడు మారుచి. ఒకప్పుడు ప్రవృత్తి గుం తో కట్టుకున్న ఆ పల్లె ఇచ్చింది యాంత్రిక ప్రపంచపు అంధత్వం నిలబడే తన గతాన్ని గుర్తు చేసుకుంటున్న గతంతో ప్రతి ఇంటి పెరట్లో పశువుల కొట్టం ఉండేది. ఉదయం మేకుల వెళ్ళే దానివల్ల తిరిగి పల్లె ఇంటి ముందు నిలబడే ఆ దృశ్యం ఎల్లెజు ప్రాణం. పెరట్లో తిరిగి వెళ్ళే గేరెలు, మేకుల ఇవన్నీ కలిసి గ్రామాలనీ సహజ

సూర్యా అందిచేది. ధాన్యం నిల్వ కోసం గుమ్ముల దొ
వరి బదిలీలో ఉండేది. వచ్చి, జిల్లాలను, సబ్బల, కోర్లల
పై ఆది ఎందరో ఎందరినీ. వచ్చి, జిల్లాలను నిల్వ చేసుకు
వారు. ఆది సమయం నుండి నుండి రూపం. వ్యవసాయం
యం కూడా సమిష్టి వ్యవస్థలో జరిగేది. ఒకరి వంటి వంటి
మరొకరు తోడుగా ఉండేవారు. ఒకరితోను తోడు అందు
పాలు కాదు. జీవన విధానం. ఎందరూకాం అందుకునే
నిందించడం, ఆకాం మాన్యు కథలు చెప్పుకోవడం, పాట
పాడుకోవడం. ఇవి కుటుంబ బంధాలను బలపరచే ఆధారం
వాలి. పల్లెల్లో వందలగుల కేరలం ఆనంద క్షణాలు కాన
వలె ప్రకృతి, వనరులు, మనుషులు కాదు మామిడి వీరు
ఉన్న ఆవిధానం బంధానికి ప్రతీకలు. ప్రతి పరిసరంకూడా
ఒక జీవన తత్వం. ఒక కృతజ్ఞత భావం, ఒక సమిష్టిత
దాగి ఉండేది. పాలిల ఆహారాన్ని కోసిన వందలగుల
కృతజ్ఞతాపూర్వకంగా పూజించి, రేలు తన భూమికి నమ
స్కరిస్తారు. వంటకు పూదాగి ఆయన ప్రకృతిని స్మరించే
వారు. సంతానికి వందగి రాగానే ప్రతి మొత్తం
వందగి వాతావరణం మారేది. ఉదాగి కొత్త నవకృతి
రాని మాత్రమే కాదు, కొత్త ఆకలిను, కొత్త వంటల ఆన
స్కరించు తీసుకోవేది. జాతరలు ఆయితే వచ్చి సందర్శన
సమయం ప్రస్తుతం వచ్చింది. ఎప్పుడోద్ధి కలుగుతుంటా
కలిసి ప్రస్తుతానికి దారితో పాలులు పాడుకుంటూ, గమ
నికీ చేతుకు రింతాతా బుర్రకథలు, జానపద నృత్యాలను
మెలకువగా గడిచే ఆ వేళలు. ఆనీ కేవలం వినేదం కాదు
ఒక సామాజిక ఉత్సవం, ఒక సాంస్కృతిక పాఠశాల. ఏ
మెడ్డ, ధనికా పేదా ఆనీ తేదా రేకుదా అందరూ ఒకే
చోట చేరి ఆనందాన్ని పంచుకునే అరుదైన సందర్భాలు
వలె. ఒక వందగిని వచ్చి చేసానికి ప్రాంతం పోసేవి. ఆ
మనుషులను ఒకే తాళిపై నిలబెట్టే ఆనందంగానే.

కాలగిరి శ్రీనివాస్ రెడ్డి
బలవరదేవి, 'మనం ఒకటే' అనే భావాన్ని నాటేవి. ప్రతి ఇంటి ఆనందం ఊరి ఆనందంగా మారింది. ప్రతి ఒక్కరూ ఒక కుటుంబంలా కలిసి ఆ క్షణాలు. ఇవే పల్లె సంగళ్ళు ఆనలు శ్వాస. భారత వ్యవసాయం చరిత్రలో ఒక కీలక మలుపు. అది వంటల తక్కువైన పెంపిడి, ఆకలిని తగ్గించింది, దేశాన్ని ఆహార భద్రత వైపు నడిపించింది. ఇవే

అనన్యభావంతో విజయాలే. కానీ అదే సమయంలో, ప్రజా జీవనసాధనాన్ని హాంసాగ్రహం, గమనంలతో విధంగా మునుసిన విప్లవం కూడా. జి.పార్వధుల వడ్డభక్త్యవత్కాల సాంస్కృతికత నీడిన వర్తె దాపులు, నేమి క్రాస్త్రగ గగ్గన మార్గోగ్రుతున్నాయి. ఎప్పుడు, అప్పులు, గేదెలు వ్యవస్థనానికీ ప్రాణంగా ఉన్న జీవాలు క్రమంగా యంత్రాల మధ్య మెనకలను వేయాలి. పశువులపై ఆధారపడిన పశుపక్షుల కృత్రిమగ్రహారానికీ మనుషులు, పురుగు ముంజులు, ప్లాజ్మిడి విత్తరాలు వ్యవసాయాన్ని పూర్తిగా మార్చేవారు. రైలు ప్రకృతితో ముఖాడే వ్యక్తి నంది మురెల్లెడై రైల్వలు నుండి వ్యక్తిగా ముఖాడై వచ్చింది. యాత్రానికీ వేగం పెరిగింది. మన తరంగా పూర్తయ్యేది. కానీ మనుషులు

మధ్య ఉన్న ఆహ్వాయత తగింది. ఒకప్పుడు పరిపాకానికి కోత, సూర్యుడి ఇవన్నీ కలిసి చేసే సామాన్యకార్యక్రమం. అప్పుడు అయియంగా చేతులతో వైశ్వాంతో, ఒక కేకరం తోడు అనే భావన క్రమంగా మనకభారింది. పని మేంగా పూర్తయినా, మనసుల మధ్య దూరం పెరిగింది. ఇంకా ఒక ముఖ్యమైన మార్పు వలన, పల్లెల్లో అవతారాలు తగిలేవరకుతో యువత నగరాల్లోపై ఆసాగులువేసింది. పదువు, ఉద్యోగం, జీవనోపాధి కోసం ఉసిరి వదిలి వెళ్లి వారు తిరిగి రావడం తగిలింది. పల్లెల్లో పెద్దలు, వృద్ధులు మాత్రమే విడిచారు. చిన్న చిన్న భూమిలకూ విజిజనం, పుత్ర తన వ్యవసాయం పెరగడం కూడా సమిష్టి జీవనాన్ని దెబ్బ తీశాయి. ప్రతి రైతు తన భూమి, తన రాధిం, తన సమయం లతోనే పరిమితమయ్యాడు. ఒకప్పుడు ఊరి మత్తం కలిపే పడేసిన వ్యవసాయం, ఇప్పుడు వ్యక్తీకృత జాతిరూపం కలిగింది. ఇప్పుడు మార్పులనింటి పరితరణం పల్లెల్లో విసిపించి జేబాలు కూడా మార్చిపోయాయి. హారత విప్లవం మనకు అన్నం ఇచ్చింది. కానీ అదే సమయంలో కొత్త జీవనరీతి ఉన్న ఆశ్చర్యతనం, సమిష్టి భావనను కాలేజీలకు దూరం చేసింది. ఇప్పుడు ప్రక్క ఒకటే. ఆభివృద్ధి పేరుతో మన హిందూ దానశిల్పం, కోల్పోయింది ఎక్కడా? లేదా రెండింటి మధ్య సమతుల్యత సాధించగలమా? కా ప్రక్కను మన దానం వెతుక్కోవాల్సిన సమయం ఇదే. కా మార్పు కేవల ఆర్థిక వ్యవస్థలో పచ్చిన పరిణామం మాత్రమే కాదు. ఆర్థిక స్వల్పంగా కోట్లలక్షలను ఒక గొప్ప సాంస్కృతిక సప్తత్యం. ఒకప్పుడు పల్లె జీవనం ప్రక్కతో ముడిపడి, పశువులతో ఆధారపడి, మనుషుల మధ్య అనుబంధాలతో నిండిపోయి ఉండేది. కానీ ఆ కూడా క్రమంగా దెబ్బతినడంతో, సమిష్టి విధానం కూడా మెల్లగా కరిగిపోతోంది. పశువుల ఆహార్య శిథిలపడడం కేవలం పాల ఉత్పత్తి తగ్గడమే కాదు.

అది సేదీయి మృత్యుమయానో బలమైన ఆధారం లేకపోవడం. అప్పుల ఎరువు, గోమలయం, సహజ మూలీకరసో సాగిన వ్యవసాయం ఇప్పుడు రసాయనాలతో అత్యంత సులభమై తోంది. దాంతో భూమి ఫలదీరకం మూత్రమే కాదు, రైతు ప్రకృతితో ఉన్న అనుబంధం కూడా తగ్గిపోయింది. స్థానిక వన జాతులు, సరఫరామయి విత్తనాలు జీవి కేవలం జీవ వైవిధ్యం కాదు, పచ్చి సన్నగ్నితో మూలాల, కానీ ఇవి ఇప్పుడు క్రమంగా అంతరించబోతున్నాయి. వాటి స్థానంలో ఫ్లాటోడ్ జాతులు, వాణిజ్య విధానాలు వన్ను ప్రభుత్వం మనకు రాజ్యాలు వచ్చి ఉండొచ్చుకానీ మన గర్హింపు, మన మూలాల మనవికారతుల్యం. ప్రకృతితో కలిగి మేలిగి జీవించడం, సమాఖ్యతో కలిగి ముందుకు సాగడం, స్వయం సమృద్ధిని సాధించడం. ఇవన్నీ ఆ కాలపు పచ్చి మనకు అందించే అమూల్యమైన పాఠాలు. నేను అప్పుడు పరగున లో మనం ఆ పాఠాలను మరచిపోయినా ఇప్పుడు తిరిగి వాటి విలువను అర్థం చేసుకునే ప్రయత్నం వచ్చేసాం. ఒకప్పుడు ఉన్న ఒకకోకకు తోడు అనే భావనను ఆధునిక రూపంలో తిరిగి తీసుకురావడం ద్వారా రైతులు ఆర్థికంగా, సామాజికంగా బలపడతారు. సమిష్టి కృషి, పంచవేది వనరులు, పరస్పర సహకారం ఇవి పచ్చి జీవనానికి వచ్చే 'తాబాబ' పోనాను. పచ్చి పంచదగ్గరను కూడా కేవలం జాతరాలూ కాకుండా, సన్నగ్నితా పునరుద్ధరించాలి. ఇది కేవలం గతాన్ని గుర్తుచేసేపదం కాదు. అది మన భవిష్యత్తును కాపాడుకునే ప్రయత్నం. అభివృద్ధి అది దారిలో ముందుకు సాగుతున్నా సే, మన మూలాలను మరచి పోకుండా, ప్రకృతితో సమతుల్యంగా జీవించే మార్గాన్ని ఎంచుకోవడం అత్యవసరం. పచ్చి జీవనం మళ్ళీ పునర్జన్మ పొందడమే మార్పు బయట నుంచి రాదు అది మన ఆలోచనలో, మనచర్యల్లో మొలకలు. ఇవే నిజమైన పునరుద్ధరణ.

